

נצבים חלק י"ט שיחה א'

פירוש "אתם ניצבים": (א) "לעברך בברית", שמטרת "ויקרא משה גו'" בפרשה הקודמת הוא לעברך בברית. (ב) זהו בהמשך להקללות "הרי אתם קיימים לפניו" - ועפי"ז מובן הלשון "נצבים".

(ג) "לפי שהיו ישראל יוצאין מפרנס לפרנס כו'" – שלכן "אתם ניצבים" הוא בפרשה חדשה. בהתחלת פרשתנו מפרש רש"י: "אתם ניצבים: מלמד שכינסם משה ביום מיתתו להכניסם בברית".

ולכאורה זה קשה שענין זה מפורש בכתוב - "לעברך בברית" - ומה משמיענו רש"י? והביאור: רש"י מפרש שמטרת הכינוס בסוף פרשת תבוא - "ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אליהם אתם ראיתם וכו'" - ה' בשביל "לעברך בברית". (ודברי משה "אתם ראיתם וגו'" הם הקדמה להענין ד"לעברך בברית ה' אלוקיך ובאלתו").

אך לפי הנ"ל עדיין אין הלשון "ניצבים" - שהוא לשון בלתי רגיל – מוסברת. ולכן מביא רש"י מדרש אגדה "הרי אתם קיימים לפניו" שזה בא בהמשך להקללות. וא"כ מסתבר לומר שזה לא ה' ביום מותו כי אדרבא אז ברך אותם. אלא הפירוש היום הוא "כיום הזה שהוא קיים".

אך לפי"ז קשה שמיד אחרי הקללות (בפרשה הקודמת) ה' צריך לומר "אתם ניצבים" (ולא "אתם ראיתם").

ולכן מביא רש"י פירוש שלישי "לפי שהיו ישראל יוצאין מפרנס לפרנס לפיכך עשה אותם מצבה כדי לזרזם".

מיינה של תורה: "היום" קאי על ר"ה. ובסוף פרשת תבוא - "אתם ראיתם" - הוא זירוז על קיום התומ"צ, משא"כ הכריתת ברית דר"ה הוא למעלה מהתורה ולמעלה מהבנה והשגה - התקשרות עצמית. אך מקודם צ"ל קיום התומ"צ, וע"ד "תלת קשרין מתקשראין דא בדא", שלאחרי וע"י שישנו הקשר בין ישראל לקוב"ה ע"י אורייתא נעשה קשר שלישי בין קוב"ה וישראל.